

et pla-
50000.

one. I
herolden.

u for dom-
ndin-frem-
rkangelak, i
4, men er
siktet for
traffeløvens
gen dermed
jennom sin
ne og Skilt-
e 64, i stor
lekorasjons-
g og annet
ed for NS.
are i tiden
arbeid. Han
hadde han
en i utstil-
otell. Han
av tyske og
g for å ha
ket. Den-
tr kyldig,
adue utført
i siktelsen,
ferolden. og
påstod at
arbeidene av
ert medlem
fr slings-
m Ever-
t.

is-
sekvert

gbladet.
n i dag.
I disse da-
pe sakkyn-
isk apparat
ttelse. Den
te trykke på
esluttet ikke
eksekusjonen
s til døden,
jenter. De
r n har
eksekusjonen,
med at de-
gde-

at idat
mes

rske»,

iner» og
mann»
r.

i dag.
Den engelske
bli skarpere
1677 kandi-
mandater.
bedømme i
ningen går.
valgssystem
e før har en
ater dukket
te tre aspi-
posten mot
et interesse.
dat ble en

Stiftet i Norge 1944. Oslo 22.11.1945

Norsk fange fra Sachsenhausen avslører Katyn-svindelen!

Fabrikk for falske sedler, dokumenter, brev og legitimasjonspapirer. Jødiske eksperter ble plukket ut til arbeidet.

Lommebøker o. l. ble gjort «gamle» og passende «skadet» før de ble puttet i lommene på likene. — Hvordan tyskerne praktiserte nakkeskudd.

Falske legitimasjoner og annet utstyr som ble brukt for å bevise at det var «polske offiserer» en fant i Katynskogen ble fabrikkert i en spesiell, strengt bevoktet hemmelig avdeling i Sachsenhausen konsentrasjonsleir. Maskiner og annet utstyr ble fjernet før kapitulasjonen og de spesialistene som hadde arbeidet derinne ble ført vekk for at hemmeligheten skulle bevares. Men det lever vitner, og hele saken er for tiden under etterforskning av de allierte myndigheter.

Ikke alle impliserte er døde. Det har lyktes Dagbladet å få en samtale med vel den eneste nordmann som hadde kjennskap til hva som foregikk i Sachsenhausens «Katyn-fabrikk», nemlig veiletneprenør og skytebas Erik B. Johansen, som satt der nede siden november 1941. Han har utarbeidet en utførlig rapport til de allierte myndigheter.

Vi ber Erik B. Johansen fortelle hva han vet om «Katyn»-fabrikken i Sachsenhausen.

KATYN-EKSPERTENE

— Avisene har skrevet en del om det falskmynterverkstedet som ble opprettet i Sachsenhausen, begynner hr. Johansen. Men det var nå ikke bare falske pengesedler tyskerne fikk fabrikkert der. På verkstedet var det massefabrikasjon av falske pass og papirer av alle slags. Jeg var i forbindelse med en god del jøder i leiren og stelte i den siste tiden en del med å gi dem illegal hjelp. Min beste og mest intime venn var lederen for et optisk verksted. Denne optikeren

— Fortsettes 6. side —

Hambro.

Dagbladet 28.6.45
Hambro som tordengud.

Avstraffer «de ensrettede Oslo-avisene» og «en stor del» av pressen for øvrig i Stortinget i formiddag.

«Nazistiske kupplaner»!

Stortinget skulle i formiddag behandle konstitusjonskomitéens innstilling om det nå sittende stortingsrett til å sitte. Hambro (h), konstitusjonskomitéens formann, sa da — stenografisk referert:

Det lar seg ikke nekte at medlemmer av utenrikskomitéen og formoentlig andre medlemmer av Stortinget ikke har sett uten bekymring på den måte hvorpå denne sak har vært diskutert i en stor del av pressen og den måte hvorpå Stortinget til stadighet har vært omtalt i den på dette punkt ensrettede Oslo-pressen. Om selve saken kan det ingen tvil råde, men det er bekymringsfullt når i et land innflytelsesrike kretser mener å kunne hevde den oppfatning at opportunistiske hensyn og øyeblikkelige politiske konstallasjoner skal avgjøre konstitusjonelle spørsmål.

Jeg leste i en avis som alltid pleide å smigre seg med å ha en ansvarlig

redaksjon, at det var den nyutnevnte statsminister som hadde utkastet den tanke at Stortinget skulle tre sammen. Det viser iallfall at statsministeren har en klarere oppfatning av konstitusjonelle spørsmål enn mange andre som har fortolket dem. Det kunne overhodet ingen diskusjon være om denne sak for Stortingets presidentskap og for regjeringens medlemmer. Det var deres konstitusjonelle plikt overensstemmende med Stortingets enstemmige beslutning på Elverum og overensstemmende med vår konstitusjons And å innkalle Stortinget. Hadde de unnlatt det, ville de ha gjort seg skyldig i et forfatningsbrudd som et kommende odels-ting ville ha å ta den skarpeste avstand fra.

Når jeg nevner dette, er det fordi det i et land alltid er et vitnesbyrd om en utilstrekkelig åndelig balanse når man gir seg til å angripe og un-

Oslo—Tromsø uten mellom-landing.

Militær flyrute åpnes. Bare få sivile får plass

Etter det Dagbladet erfarer vil der med det aller første bli satt i gang

Fr
st

Men
og h
mege

— De
blir et n
Aker, sk
samtale
Det gje
særlig ei
det noe
vi langt
Det er
underern
ikke har
vi et far
stor, skr
vært mul
Hagebe
blir meg
solbær o
kene stå
bytte for

Hele

(NTB.)
er nå b
Arthurs
ske kolor
nordlige
seg og sl
nöm dal
Dermed
segmente
gang så
drevet
med fler
På Bo
tatt Kua
som uts
Seria-fel

dergrave
tanter fo
felle i d
seende, i
angrep i

En

me

Forsyn
med
Akers

450 p
000

basert på
er etter
ikke mulig
uten at be-
slingsevnen
et. I de fle-
statskontroll
en sosialise-
både elen-
er den øko-
hos offend-
etableres et
an for over-
politistiske fo-
edproblemer,
urpolitikken,
ennom vidt-
offentliges

stø i forbindelse med verkstedet for
falske papirer. Han visste hva som
foregikk.

Ellers var det svært vanskelig å
komme i kontakt med de jødene som
arbeidet der. De holdt til i to brak-
ker, som det ikke bare var planke-
gjerdet rundt, men også pigtrådek-
ker rundt og over — det var et helt
tak av pigtråd over brakkene. De
få som visste hva som foregikk der
inne, var livredde for å antyde noe.
Men denne optikeren var min beste
venn og ga opplysninger, dessuten
kom det av og til noen fra fabrikken
på sykehuset. Den lå bare ca. 5 me-
ter fra brakken jeg var i.

— Hva slags folk var det som ar-
beidet med forfalskningene?

— Det var jøder fra alle verdens
kanter. Tyske, polske, norske, neder-
landske, franske og greske, utpluk-
kede eksperter fra alle grener innen
de grafiske fag. I alt ca. 40—60
mann.

HVA OPTIKEREN FORTALTE

— Optikeren kom i forbindelse
med jødene der inne — han hadde
nemlig ordre til å skaffe dem de fine-
ste briller og optiske instrumenter som
de trengte. Han stolte på meg og gav
opplysninger om hvordan de der inne
fabrikerte «beviser» til bruk for Ka-
tyn-affæren. Der ble legitimasjonspa-
pirer skaffet, pass, brev, lommebø-
ker osv.

— Men hvordan greide de å få dem
til å se tilforfatterne ut?

— Det tenkte de også på, de som
ledet dette. Jo, ved hjelp av forskjel-
lige kjemiske midler arbeidet de for
eksempel med lommebøkene så de kom
til å se slitte og gamle ut. Og når de
var ferdig preparert ble de lagt inn i
polske uniformer.

— Vet De hvordan uniformene ble
skaffet til veie?

— Der har jeg ikke første hån-
de

sosiale og økonomiske område. Det
bemerkelsesverdige ved Folkpartiets
holdning er imidlertid, som det klart
framgår av de 6 punkter foran, at
selve grunnsynet er helt og holdent
sosialt samtidig som det bygger på
en individualistisk tankegang. Partiet
er villig til å drøfte alle prak-
tiske reformforslag uten forutfat-
tede meninger. Det har satt seg som
mål å vise et positivt alternativ til
den statssosialistiske linjen, hvis
talsmenn ofte gir uttrykk for å være
de eneste som representerer et kon-
struktivt framtidssprogram.

På mange felter møtes folkpartis-
ter og sosialdemokrater. Men prin-
sippet representerte partiene ulike
grunnsyn. Folkpartiet bygger på det
sosialradikale venstres syn. Det vil-
ker ikke tilbake for de samfunns-
problemer som foreligger. Men det
krever en mer udogmatisk og fram-
for alt mer individualistisk løsning
enn en statssosialisme kan gi.

Erik B. Johansen,
fotografert for Dagbladet i formiddag

opplysninger, og jeg vil innskrenke
meg til å fortelle det jeg er bomsik-
ker på.

— Om lag 1 måned før vi ble be-
fridd ble det gjort rent bord med den
hemmelige fabrikk. Da tok naziste-
ne ut maskinene. Også jødene ble
lempet ut, og vi kunne høre skrik og
jammer om hjelp. Alt ble tomt.

— Vet De om de «polske likene»
som ble fraktet til Katyn også ble
skaffet fra Sachsenhausen?

— Der bygger jeg bare på en an-
tagelse, så det vil jeg ikke si noe om.
Rimeligvis hang det slik sammen. I
den forbindelse kan jeg forresten
fortelle hvordan tyskerne drev med
nakkeskudd:

NAKKESKUDD

I «dødsfabrikken» som vi kalte
området hvor det var gassrom, galge
osv. hadde de et rom med tre van-
lige vegger. Den fjerde veggen var
et forheng. Her ble fanger, ikke
minst russiske krigsfanger, som det
ble drept tusenvis av, ført inn. Rom-
met så ut som venteværelset hos en
læge; det eneste ekstraordinære var
at en gramofon stod på for fullt
hele tiden — det var for ingen skulle
høre noe utenfra.

Fangene som kom inn ble én for
én stilt under høydemåleren, tilsyne-
latende for at «lægen» i hvit frakk
skulle ta høyden på dem. Han tok et
nevelak over issen, satte revolveren

1. nakken på dem og — ferdig med
ham! Så ble de kastet ned i en grop
etterpå.

**KATYN-PROPAGANDAEN
BEGYNNER**

— Det går ikke an å holde seg hem-
melig. Så redde som de var, så kunne
jødene som arbeidet inne i dødsfabrik-
ningsfabrikken ikke la være å hyske
om hvordan det egentlig hang sammen.
men, da propagandaen om Katyn satte
inn. Vi fikk jo tyske aviser i leiren.
Men det var bare til sine aller mest
fortrolige de sa noe. Min venn optike-
ren visste alt.

— Men ble ikke jødene skutt til
sist.

— Det lever ennå mennesker som
ka nrippe opp i hele affæren, så den
kan bli rekonstruert helt ut. Stort og
smått kommer fram. Det jeg vet har
jeg som sagt skrevet ned og laget en
innberetning om.

— Er den ferdig?

— Ja, den er sendt til myndighet-
ene.

— Hvilke?

— Civil Affairs.

ET MAKABERT SYN

— Etter at forfalskningsfabrikken
var rensert, kom en transport av fanger.
Jeg glemmer ikke, da de som skulle
drepes med én gang, ble plukket ut.
Flere av dem var åpenbart glad for
at deres lidelser nå skulle være slutt.
Naturligvis var det glede blant dem
som fikk leve også. Det var glede så
å si på forskjellige premisser.

I nærheten sto galgen. Der ble
folk bundet fast ved føttene, og så
ble de heist opp til halsen knakk.
Makabert var det også å se på hvor-
dan SS-folk som skulle trene seg opp
i skyting, fikk tak i jøder, satte en
trepinne i munnen på dem og skjøt.

— Det var pinnen de skulle treffe
da?

— Ja, men de var jo ikke så sikre
på hånden bestandig.

HITLER-ATTENTATET

Hr. Johansen forteller, at i tiden
etter Hitler-attentatet ble det ført
inn en mengde tyskere fra Berlin og
andre steder for å bli likvidert, sær-
lig offiserer, men også mange kvin-
ner og barn.

(Så kjent ble hele familien til
folk som ble mistenkt for å ha stått
i forbindelse med attentatmennene
eller høre til deres krets, utryddet,
fra oldinger til spebarn).

De hadde også tannlæger i leiren.
For folk ble drept, ble alle guiltenner
trukket ut, og etterpå fikk ofrene et
stempel på seg som ferdig ekspedert
fra tannlægens side — akkurat som
en stempel kjøtt på kjøttallan.

De nevnte russiske krigsfanger.
Hvordan gikk det dem?

— Da jeg kom til leiren, var det
ca. 12—15 000 av dem. Da jeg dro,
var noen få hundre tilbake. Dess-
uten var det i mellomtiden kommet
nye store transporter. En av me-
todene var å kommandere de rus-
siske krigsfangene inn i brakker som
var behandlet med blåsregass etter
tyfus epidemier. Den dagen russerne
nådde Oder, plukket de rasende nazi-
stene ut alle russiske offiserer og
drepte dem.

Vi spør til sist hr. Johansen hvor-
for han ble tatt av Jonas Lie. Han
forteller han var med i den patrul-
jen som den 25. mai 1940 gjorde det
av med 180 tyskere nedenfor Hov-
ringseter ved Selsrusten. Krigen i
Sør-Norge var slutt da, og senere dro
Jonas Lie opp for å få rede på hvem
som hadde vært med. Hr. Johansen
ble arrestert, men påberopte seg at
Norge ikke kapitulerte før 7. juni,
dessuten hadde karene kjempet i
uniform. Etter en tid ble han slop-
pet ut, men ble satt inn igjen etter
en provokasjon — det gjaldt illegalt
arbeid — kom på Grini og ble se-
nere transportert til Sachsenhausen,
hvor han satt til Tyskland kapitu-
lerte

Arbiter.

Eksam

Et misf- rettes p

Nå har o-
ryddingen e-
på skolens
inne til å
eksamen ar-
ble sterkt
gavene i n-
kandidatene
gaver. Imle-
vene i fjor,
den, av pol-
len var at e-
oppgaver m-
en faktisk l-
Her ble det
ferdighet, i
halvparten a

DØDSF.

Ole

var elskede so-
Trandum den
Birgit og

Urnen bisett
dag 29. juni

Min elskede
kjære bror

Peter I

f.
ble skutt på T-
Minnie Bo
Urnen bisett
dag 29. juni

min kjære gut-
dum 30. april

Grøndalen, S
På familiens

Fre-
in bisett
juni k

vede

NRK

Søknad om å
skolens sekret-
Søknaden skri-
tariat.

Med søknaden

1) Rettkjent a-
linjen eller
å bli tatt

2) Rettkjent a-
tydning for

3) Attester for
Innen samme

høsten 1946 ve-
IV og VI til b-
studiene begyn-

Løfte gis bare
De opptatte st-
Den tidligere